

PRÆFATIO.

Iginti duo & eo amplius anni sunt, cum PHARMACOPOEIA MATRITENSIS, typis fuit mandata; idque curâ, & studio CURIÆ SUPREMÆ MEDICÆ ARTIS PROFESSORUM; neque sanè frustra, aut parvo fructu; quin è contrario optimo consilio, atque utilitate non mediocri; immo vero maxima. Namque ex eo tempore PHARMACOPOLÆ nostri certiores regulas, tutiora præcepta, denique securiorem agendi rationem sine dubio sunt assequuti: unde factum est, quod erat magnopere desiderandum, ut & hominum saluti, vitæque consultum sit, & illi faciliori negotio Artem suam exerceant; cum ante ea tempora, quæ MATRITENSIS PHARMACOPOEIÆ primam Editionem præcessere quisque PHARMACOPOLA suo potius arbitratu, quam Artis præceptis, & institutis bene utens in his omnibus, quæ ad utile Artis suæ exercitium atti-

nent, sese gereret. Quæ ex re quanta incommoda in hominum perniciem suborirentur, aut saltem possent, nemo est salutis suæ vel minimum satagens, qui non perspiciat acutissimè.

Exinde profecto, si qua Ars est Medica, si qua hominum saluti providendi ratio, si quid & Ars & Medicina valent ad morbos depellendos, ad varia, aut penè innumera, quibus humana corpora afficiuntur, incommoda aut sananda, aut ex parte levanda; si quid præsidii est in Arte Medica ad salutem humani generis tuendam, si quis denique in medelis, fomentis, medicamentis, à præclara adeo scientia excogitatis, fructus & utilitas ad vitam hominum conservandam, id omne ex uno, eodemque pessimo Medicamentariorum abusu inefficax penitus, & inutile prorsus ad eas, quas proximè diximus, salutis, vitæque humanæ commoditates comparandas, efficiebatur. Quod si non omnes hujus Artis cultores eo vitio laborarent, ut sensu suo potius, quàm Arte ducebantur in medicamentis conficiendis; at pauci,

aut fortassè nulli illud vitium vitabant (neque enim poterant) quòd alii aliam in remediis eisdem parandis sectarentur viam: id quòd propterea vitio non vertebatur, quòd utrique Artis Medicæ rationem ducem habere viderentur; sed tamen ea diversa eorundem fomentorum, & potionum conficiendarum ratio, sin minus ex causa proximè exposita vitium esset existimanda; at revera quidem ex ea usque adeo varia apparandorum Medicaminum ratione non parva, neque modica proveniebant incommoda; inter quæ illud non infimo loco ponendum, quòd Medici etiam peritissimi, & in Artis suæ usu diligentissimi de remediis à se præscriptis sperare nihil unquam possent, nam tametsi illa essent exploratissimæ virtutis, si certa ratione confecta essent; at exiguæ, aut nullius forent, aut fortassè exitiosa, si aliter disponentur: adeoque nihil certe Medici ex medicamentis à se præscriptis expectare poterant, quæ opem aliquam ægroto afferrent. Restabat unum, ut non modò remedia præscriberent, sed certam

etiam regulam, singularemque rationem ad illa paranda designarent; quod & immensi laboris esset, & factu nonnunquam difficillimum.

Quibus sanè incommodis, si non omni ex parte (quod neque audemus) saltem non parùm, quod nemo negabit, provisum est, atque consultum, dum primùm MATRITENSIS PHARMACOPOEIA in lucem prodiit. Sed cum humani generis SALUS tanti sit, ut labor omnis in ea promovenda insumptus ita exiguus sit existimandus, ut neque unquam qui in hominum vitam tuendam, & morbos, qui eam undique impetunt arceudos incumbunt, quique proinde meritò vitæ humanæ custodes & dici possunt, & debent, tantum in Arte sua profecisse sibi persuadeant, quin majores in dies profectus ex assiduis suis laboribus, curis, & studiis expectare debeant: effectum est, ut SUPREMÆ, hujus MATRITENSIS CURIÆ hodierni Medici, non impari, quo prisca PHARMACOPOEIAM primùm evulgarunt, humanæ vitæ studio, & salutis hominum

conservande , quantum fieri poterit maximè , desiderio accensi eandem PHARMACOPŒIAM secundis typis subiiciendam existimaverint ; at emendatiorem , at auctiorem , & multis denique nominibus locupletiozem.

Eam in rem multa sunt præstita , quæ omniâ verbo uno satis , abundeque erunt exposita , si quod verum est , simpliciter profiteamur : consultos principes Auctores , qui hanc Artem penitus calluerunt , & felicius edocuerunt : quæ in eis essent optima seligendi provinciam peritissimis Viris , eisdemque valde solertibus fuisse commissam : nulli denique labori parcitum fuisse , ut nova hæc primæ MATRITENSIS PHARMACOPŒIÆ EDITIO , quantum humana diligentia caveri potuit , partibus suis omnibus integra , & numeris absoluta prodiret.

Sed illud singulatim explicare non est prætermittendum , quod in hac nova Editione singulare unum præstitum esse constat , quod tametsi unum , singulareque sit , non immerito censemus non

unam, sed plures; non singularem, sed pene utilitatem universalem allaturum. Nam ad nostra usque tempora Medici schedas suas, quas vulgò RECETAS dicunt, adeo implexa ratione, & ad decipiendum proclivi describebant, ut frequentissimè PHARMACOPOLÆ eas parum perpendentes, in re gravissima turpissimè errarent, nec rarò peccarent quoque, tametsi pro suo munere diligentissimè eas discussissent: tanta in eis apprime percipiendis erat difficultas. Cujus rei causa ea habenda est, quod Medici in gratiam, & usum PHARMACOPOLARUM, ubi medicamenta injungebant, eorum cujuslibet pondera, nomina, propriam dosim præcipiebant, ad ea omnia, aliaque ejusdem generis exprimenda non propriis vocibus, & integris dictionibus uterentur; sed notis quibusdam, atque figuris, mutilis, & ferme dimidiatis dictionibus: quæ omnia cum, Medicis ipsis inter scribendum aliud agentibus, facile possent commutationem aliquam accipere, quæ etsi levissima foret; gravissimum tamen quæ humane incolumi-

tati importaret exitium : tum præterea , quod
erat magis pervium , PHARMACOPOLIS peccandi
multum in Arte sua occasionem præberent. Qua-
re nemo diffitebitur , quin res sit maximè profu-
tura , si deinceps quotquot in Regnis Hispania-
rum Artem Medicam profitentur , ad medica-
menta singula præcipienda , & describenda , non
jam amplius priscas notas usurpent , nec anti-
quas figuras assumant , non jam deinde inchoa-
tas voces , aut dimidiata nomina conscribant ;
sed in unaquaque ex memoratis rebus exprimen-
da medicamentorum scilicet , ponderum , seu
mensurarum , dosis cujuslibet , aliorumque id
genus , perfectam , & absolutam expressionem
describendo perficiant per integras voces , &
perfecta vocabula unumquodque horum signifi-
cantia.

Is est singularis hujus nupere Editionis
usus , idemque non modo non contemnendus ; sed
magni etiam habendus : nam etsi in rebus mini-
mis constitutus esse videatur , revera tamen non

est ea res quasi parvi momenti existimanda, quæ magnis, & frequentibus erratis obsistat. Eisque in negotio, si quod est aliud, gravissimo, cujus est generis, nemine mortalium disfitente, humanæ valetudinis tutela, & debita ope Artis Medicæ conservatio, aut ejusdem ruina, & fatale exitium.

Quid præterea? In hac nova Editione apparanda, (quod minime recitendum erat) concinnanda, & perficienda, cum Supremæ hujus Curie singuli ILLUSTRES VIRI, ET IN ARTE MEDICA PRIMORES MAGISTRI partes suas habeant, tum verò illi præcipuè, quibus commissum est ejusdem negotii perficiendi munus, & officium, sed maxime omnium, qui omnibus jure merito ad eandem Curiam spectantibus præsidet, quem religio esset proprio hoc loci nomine non compellare, primas inquam partes agit in hoc novo opere, quantum quantum illud est, ILLUSTRISSIMUS D. D. EMMANUEL MARTINEZ de la RAGA Supremæ nostræ Curie mul-

tis titulis dignissimus PRÆSES, REGIÆ MA-
JESTATIS HONORATISSIMUS ARCHIA-
TRUS; quem certe Virum multis commendaremus,
si nostra commendatione ratione aliqua egeret;
quod non est ita profecto, cum ejus merita sint
clariora, quàm ut nostris præconiis opus habeant.

Jam vero quas, quantasve utilitates ex hac
nova Editione PHARMACOPOLÆ sint habituri, opus
non est ut exponamus; cum ex superioribus satis
perspicuum sit eas & multas, & magnas esse fu-
turas. Habebunt enim cum minus operosum la-
borem, tum longè pauciora in Arte sua delin-
quendi pericula, aut certe nulla, si in munere
suo exercendo non sint incuriosi. Quod si fuerint
(hoc Deus avertat) quodque non est ab eis
ullo modo expectandum, sustinebunt jure meri-
tam censuram, ut in re adeo gravi nullus de-
linquat impunè.

Id vero ita demum fiet, si ea lex antiqua ser-
vabitur, quam in prima PHARMACOPOEIÆ
MATRITENSIS EDITIONE his verbis con-

*ceptam reperies : Ut librum hunc , quem PHAR-
MACOPOEIAM MATRITENSEM inscrip-
simus penès se habeant ac servant ; ita ut illius
exhibitio sit Articulus residentiæ in Generali,
quæ juxta Regni statuta peragitur , Visitatione.
Necui in posterum liceat , in remediorum cu-
juscumque generis præparatione , elaboratione,
temperatura , dosi , operari , ac procedere con-
tra quàm in hac PHARMACOPOEIA præ-
scriptum habetur ; aut secùs elaborata , ac for-
tè jam confecta , adhibere , venundare , aut ullo
modo distribuere.*

*Ad hæc : neque ii sumus , qui putemus
ita omnia collecta , ac in hoc opus congesta esse,
ut ea præter nihil quod bonum , salutareque sit,
reperiri queat : neque in animo ullatenus nobis
est discrepantes à nostris opiniones reprobare , iis-
que , qui alibi gentium eas sequuntur , litem mo-
vere. Operis præcipua cura in eo versatur , ut
in tanta , quanta est , remediorum multitudine,
utiliora saltem , atque usitatiora proponerentur,*

ac inter hæc ipsa, in HISPANIA NOSTRA
fixum quid, ratumque haberi oportebat. Quan-
quam nec illud prætereundum est, quædam in
hoc opus invasisse remedia, minimè illa quidem
periculosa, inania tamen, & quæ nullâ ad
morborum curationem virtute sint prædita; ser-
viendum enim fuit consuetudini Medicorum,
qui absque ullo emolumento, aut citra perfec-
tam tamen securitatem, iisdem frequentissime
utuntur.

Neque vero dissimulandum, omnimodam ser-
monis latini puritatem in hoc opere expeti: sed
non tam de verbis, quam de doctrina tradenda
fuimus solliciti, atque tironibus morem gerere
oportuit, qui PHARMACIAM ARABUM & CHYMI-
CORUM vocabulis deturpatam addiscentes, comp-
tiori stilo traductam, fortassè non intelligerent.

Speramus autem, ut hoc novum opus, aut
potius antiqui novam evulgationem omnes benig-
ne excipiant, cum omnium causa in eo agatur;
nam tametsi fortassis illud non sit tam perfectum,

Et absolutum, quantum ex apposita cura, Et
adhibito studio esset expectandum; tamen non de-
fuit voluntas illius ita absolvendi, ut nihil dein-
de desiderari deberet. Atque ita curatam hanc
Editionem usui publico commendamus.

